

Engin Sözen

(09.12.2001)

Alevi Halk Gerçeği adındaki dergimizin, bugün 2.sayısını da çıkarmış bulunuyoruz. Konu olarak biran teret tûdetsemde, bu yazımı bugün hala yaşayan, Hacı Bektaşî Velinin, Pir Sultanın ve daha nice erenlerin felsefesini ve ruhunu korumuş ve yaşatmış insanlardan birine, bu yazıları hitaben yazmak yanında, o güzel insanlara da ödenecek en iyi vefa borcu bu olur, diye düşündüm. Ahmet Paşa, neden ona bu ismin verildiği veya hayatının kronolojik kesitlerini anlatmak ,bugün sizlere neyi anlatmam gerektiği konusunda sıkıntı yaratabilir. En azından hayatını bir kaç sayfaya sıkıştırmak hiç kolay değil. Şu an için, onun yaşam öyküsü değil, yaşadığı coğrafya da bıraktığı izler daha önemli olsa gerek. Sadece şu kadarını söylemek yeterli olacaktır.

Sivas’ ın Yıldızeli ilçesi, İslim Köyünde yaşamış kendisini bizzat tanıma fırsatı bulduğum, bir Alevi Dedesi. Yaklaşık 15 sene önce ani bir rahatsızlıkla aramızdan ayrıldı. Yaz döneminde günlerim köyde, Dedemlerin yanında geçerdi.Kaldığım zaman içerisinde yeni insanlar tanır, arkadaşlıklar kurardım. Bir gün Babaannemin, elimdem tutup bana; bak oğlum, gideceğimiz yerde çok sessiz ol ! dediğini iyi hatırlıyorum. İçeriye girdiğimizde hayli kalabalık olan insanların, dizlerinin üzerinde oturduğunu gördüm. Sanki o an bir köylümüzün ölmüş, mateminin tutulduğunu sandım. Baş köşede pos bıyıklı, kır saçlı elinde tesbihi, bir şeyler anlatan bir insan. Herkes merakla ona bakıyor, ağzından çıkacak kelimeleri sessizce bekliyorlardı. O konuşurken kimileri gözyaşı döküyor, kimileri onun anlattıkları karşısında adeta düşünce dünyasına dalıp gidiyorlardı.Tabii yaş olarak hayli küçük olsamda o güne kadar tanımadığım,o yaşlı amcanın o insanlara anlattıklarının,onları ne kadar etkilediğini ,bu gün bile hala hayretle düşünüyorum. Evet o gün benimde bulunduğum bu tören ‘CEM TÖRENİ’ olduğunu, bu Cem’deki kişinin de ‘Dedelik Makamını’ yürüten AHMET PAŞA olduğunu daha sonraları iyice öğrenmiştim. Yıllar içerisinde bu tür ibadetlerde sık sık bulundum. Ona merakla bakan, bu felsefeyi öğrenmek isteyenlerden biride ben olmuştum. Değerlendirmeleri o kadar yerindeydiki, bildiklerinizi öğrendiklerinizi hayatla birleştirin, yüzleştirin diyordu. Aleviliği bir yaşam biçimi olarak görmelerini, inaçsal ve ahlaki yanlarını insanlara her tür ortamda anlatıyordu. O dönemleri unutmam mümkün değil, bu felsefenin ruhu köye öyle bir sarmıştıki, insanlar arasındaki dostane ilişkilerden, yardımlaşmaya kadar her alanda kendini gösteriyordu. Tabi bunun yürümesini sağlayan, uygulanması için her tür motivasyonu sağlayan; Ahmet Paşay’dı. Köyde göç olayının henüz yok denecek kadar az olduğu, topraklarında köylünün bereket aradığı yıllardı. Evinde

çocukları, varsa toprağı birde bir çift öküzü; o insanın bizim köydeki klasik yaşam öyküsü idi. Bunun yanında köyü bir orkestra şefi gibi ,ahegle yöneten Ahmet Paşay’ la mutlu bir köydü, bizim köyümüz. Aleviliğini yaşayan ve yaşatmak isteyen tüm köylü bunun dışındaki tüm gelişmeleri, büyük oranda desteklemiyor, sıcak bakmıyordu. Köyde bir kaç evin dışında, zenginlik namına uygun aile yoktu. Orta veya daha az gelikle, bizim oranın deyiimiyle ‘İreçber’(çiftçi), insanlardı. Fakat genel yapısı itibariyle, düşünsel alanda bilgili bir çok insan, akademik öğrenim yanında bunu hem siyasal hem sosyal alanda gösteren bir çok insanımız o dönemlerde yetişti. Bunda Ahmet Paşanın çok katkısı yine vardı. Çünkü Annelere ve Babalara; ‘Çocuklarınızı okutun, onlar bizim geleceğimiz’, diye direktiflerde bulunduğunu, Cem ve buna benzer ortamlardaki konuşmalarında sık sık duyardım. Köyde bu tür söylemleri eksik olmayan Ahmet Paşa, yapılacak her organizasyona katkıda bulunur, köylünün menfati doğrultusunda yapılacak herşeyin yararlı olacağını söylerdi. Acılı insanların yanında olması, dargınları barıştırmadaki uğraşları, yardıma muhtaç insanlara yardım elini uzatması, kısaca Alevilik bağlamında herşeyi yerinde ve zamanında uygulaması, toplumun ona bakış açısını her zaman yüceleştiriyor, bunun yanında Aleviliğinde güzelliğini ve gücününüde gözler önüne seriyordu. Bugün köyümüzde göçle birlikte, bir çok insan Avrupa ve Türkiyenin metropol şehirlerinde yaşam savaşı veriyor. Ahmet Paşa gibi dedelerden öğrendikleri yanında bulundukları ortamlarda okudukları ve öğrendikleriyle bu şartlara ne kadar direnebilir bilinmez fakat, geçmişteki yaşadıklarını unutması mümkün değil. Çünkü düzen o derece bozulduki, güçler dengesi insanların örgütlülüğüne olabildiğince set kurmaya çalışıyor. Hele Aleviliğin hayata bakışı realitesi o derece ıspat olunduki, insanlara bu öğreti tanıtıldıkça, bu doğruluk derecesi kendini gösterdi. ‘Eline-Diline-Beline Sahip ol’, ‘Benim Kabem İnsandır’, bu felsefenin tanımını yapmaya kısmen yetmiyormu? İşte Ahmet Paşa nazarında bu felsefeyi sırtlarında taşıyan tüm Dedelerin mücadelesi bu değilmiydi. Bugün belki zorluklar böyle dedelerin azlığından dolayı güç aşılmakta, ne varki Aleviliğin bittiği anlamına hiç gelmez, gelemmez. Aleviler geçmişte yaşadıkları acılardan ders alıp, Hz.Ali’den -Hacı Bektaş Veliye –Yunus Emreye-Pir Sultan’ a ve Ahmet Paşadan bu kuşaklara kadar gelen bu güzellikle yaşayacak ve yaşatılacak. Ne kadar güçlükler içinde olsalar bile.....